

Sygn. akt II CSK 614/18

POSTANOWIENIE

Dnia 31 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Zawada

w sprawie z wniosku P. Spółki Akcyjnej w K.
przy uczestnictwie Parafii Rzymsko-Katolickiej [...] w K.
o zasiedzenie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 31 maja 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
i skargi kasacyjnej uczestnika postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 5 kwietnia 2018 r., sygn. akt VII Ca [...],

**odmawia przyjęcia obu skarg kasacyjnych do rozpoznania
i postanawia, że każdy uczestnik ponosi koszty postępowania
związane ze swym udziałem w sprawie w postępowaniu
kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Według art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten nie narusza norm Konstytucji i pozostaje w zgodzie z zaleceniami Rady Europy, dopuszczającymi wprowadzanie środków ograniczających dostęp do sądu najwyższego szczebla.

W sprawie wniesiono dwie skargi kasacyjne.

Wnioskodawca – P. S.A. w K. zarzucił zaskarżonemu postanowieniu Sądu Okręgowego w K. z dnia 5 kwietnia 2018 r. naruszenie art. 292 k.c. w zw. z art. 172 k.c. i art. 352 § 1 k.c. w zw. z art. 305⁴ k.c., art. 336 w zw. z art. 305¹ k.c., art. 305¹ k.c. w zw. z art. 285 § 1 k.c. w zw. z art. 305⁴ k.c., art. 292 k.c. w zw. z art. 305¹ k.c. oraz art. 305⁴ k.c.

Uczestniczka – Parafia Rzymsko-Katolicka [...] w K. zarzuciła zaskarżonemu postanowieniu Sądu Okręgowego z dnia 5 kwietnia 2018 r. naruszenie art. 2 ust. 1-3 ustawy z dnia 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczeniu nieruchomości (Dz. U. nr 79, poz. 464) w zw. z art. 348-351 k.c., art. 348 k.c., art. 351 k.c., art. 172 § 1 k.c. w zw. z art. 7 k.c. w zw. art. 292 k.c., art. 176 § 1 k.c. w zw. z art. 292 k.c. w zw. z art. 6 k.c., art. 292 k.c. w zw. z art. 305¹ k.c. w zw. z art. 2 Konstytucji RP, art. 228 § 1 k.p.c., art. 235 § 1 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c.

Wnioskodawca – P. S.A. w K. uzasadnił wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego: „czy służebność gruntowa odpowiadająca treści służebności przesyłu/służebność przesyłu nabyta w drodze zasiedzenia z istoty tego prawa obejmuje prawo do swobodnego dostępu do urządzeń energetycznych w celu eksploatacji, napraw, usuwania awarii i remontów linii zgodnie z jej przeznaczeniem oraz obowiązek znoszenia przez właścicieli nieruchomości ograniczeń i zakazów

wynikających z istnienia pasa technologicznego linii elektroenergetycznej, w tym zakaz wznoszenia w pasie technologicznym budynków mieszkalnych, budowli, zakaz utrzymania w pasie technologicznym drzew, krzewów i roślinności przekraczającej dopuszczalną wysokość, a także korzystania z nieruchomości w sposób zgodny z aktualnie obowiązującymi przepisami dotyczącymi linii elektroenergetycznych, ochrony zdrowia i życia ludzkiego oraz ochrony środowiska”.

Ponadto wnioskodawca powołał się na potrzebę wykładni art. 292 k.c. w zw. z art. 285 § 1 k.c. w zw. z art. 305¹ k.c. w zw. z art. 305⁴ k.c., tj. przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Uczestniczka – Parafia Rzymsko-Katolicka [...] w K. uzasadniła wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oczywistą jej zasadnością, z powodu uznania przez Sąd Okręgowy, że do przejścia posiadania napowietrznej linii energetycznej ze Skarbu Państwa na Zakład [...] w K. oraz objęcia w posiadanie służebności przesylu doszło ex lege na podstawie art. 2 ust. 1-3 ustawy z dnia 29 września 1990 r. (Dz.U. nr 79, poz. 464). Sąd Okręgowy zanegował moc dowodową decyzji wydawanych na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1990 r., a także naruszył art. 172 § 1 k.c., przyjmując dobrą wiarę Zakładu [...] w K..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2003 r., II CK 324/03, z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05).

Natomiast powołanie się na przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że

wskazany przez skarżącego przepis prawa nie doczekał się wykładni Sądu Najwyższego, mimo że jego interpretacja budzi poważne wątpliwości w kwestiach doniosłych dla praktyki lub że jest on niejednolicie stosowany przez sądy w identycznych lub podobnych stanach faktycznych (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2015 r., III CSK 59/15, OSNC 2016, nr 2, poz. 29 i z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 31/18).

Istotne zagadnienie prawne oraz potrzeba wykładni przepisów nie występują, jeżeli Sąd Najwyższy w kwestiach wskazanych przez skarżącego wyraził już pogląd we wcześniejszym orzecznictwie i nie ma podstaw do zmiany tego poglądu. Przedstawione przez skarżącego zagadnienie musi też, dlatego że skarga kasacyjna jest wnoszona w konkretnej sprawie, pozostawać w związku ze stanem faktycznym ustalonym w sprawie, której dotyczy i mieć wpływ na rozstrzygnięcie tej sprawy.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że obszar strefy technologicznej nie musi pokrywać się z zakresem obciążenia nieruchomości służebnością przesyłu. Rozmiar pasa strefy technologicznej zależy od treści służebności. Wyznaczona strefa powinna zabezpieczać potrzeby eksploataowania urządzeń, zapewniając przedsiębiorcy możliwość prawidłowego korzystania z nich, a także ich konserwacji, naprawy, modernizacji, usuwania awarii oraz wymiany elementów. Ustanawiając obszar strefy technologicznej sąd bierze pod uwagę okoliczności konkretnego przypadku (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2015 r., III CZP 88/15, oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 czerwca 2015 r., V CSK 468/14, i 10 listopada 2017 r., V CSK 33/17).

W art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., dotyczącym przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, chodzi o łatwo dostrzegalne, mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy uchybienie przepisom prawa. Według utrwalonej linii orzecznictwa Sądu Najwyższego, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ §1 pkt 4 k.p.c. tylko wtedy, gdy zaskarżone orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa albo wydane zostało w wyniku dostrzegalnej w sposób pewny i niewątpliwy bez potrzeby głębszej analizy jurydycznej błędnej wykładni lub niewłaściwego

zastosowania prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2011 r., I PK 237/10, 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, 24 lutego 2012 r., V CSK 225/11, 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15). Przytoczone okoliczności powinny jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (por np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2005 r., II CZ 89/2005, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 2004/06, i z dnia 24 lutego 2006 r., IV CSK 8/06).

Skarżąca nie wykazała, że Sąd Okręgowy dopuścił się oczywistego naruszenia prawa w powyższym rozumieniu i w konsekwencji wydał wyrok oczywiście wadliwy.

Wbrew twierdzeniom uczestniczki, deklaratoryjną decyzją z dnia 5 sierpnia 1992 r. Wojewoda [...] stwierdził uwłaszczenie Zakładu [...] w K. na nieruchomości skarbowej, gdzie była siedziba zakładu i różne urządzenia elektroenergetyczne. Sporna linia weszła w skład uwłaszczonego przedsiębiorstwa już w dniu 5 grudnia 1990 r. na podstawie art. 2 ust. 1-3 ustawy o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz.U.1990.79.464). Obalenie domniemania dobrej wiary może nastąpić w razie wykazania przez przeciwnika jej przeciwnieństwa, tj. złej wiary (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2016 r., III CZP 86/16). Nie wystarcza podanie dobrej wiary w wątpliwość (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 sierpnia 2017 r., IV CSK 609/16).

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia obydwu skarg kasacyjnych do rozpoznania, a o kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnął na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.